

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка

*Весь світ з вами,
якщо ви з нами !*

Туризм і рекреація: наука, освіта, практика

м. Мукачево

УДК [338.48-53:338.48-6]:001:37(043.2)

Т 86

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 12 травня 2021 р.)*

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 14 від 27 травня 2021 р.)*

Відповідальна за випуск – кандидат географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Смочко Н.М. – к.геогр.н., доц.; Мовчан К.М. – директор Наукової бібліотеки МДУ; Медвідь Л.І. – ст. викл.; Кампов Н.С. – ст. викл.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку туризму та рекреації України та світу. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на розвиток туристичної та рекреаційної сфери на світовому, національному та регіональному рівні.

УДК [338.48-53:338.48-6]:001:37(043.2)

Т 86 Туризм і рекреація: наука, освіта, практика: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції/ ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: РВВ МДУ, 2021. – 132 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

© Мукачівський державний університет, 2021

Таким чином, з урахуванням зазначених ризиків та очікуваних уподобань туристів має будуватися й підтримка розвитку сфери гостинності як на центральному, так і на місцевому рівнях щодо розвитку внутрішнього туризму, який би не лише дозволив перезапустити цю галузь і зменшити негативні наслідки коронакризи, але й створив основу для підвищення конкурентоспроможності України як туристичної держави. Індустрія гостинності потребує фахівців з новітніми підходами, які розуміють запити споживачів та здатні працювати на високому рівні.

Список використаних джерел:

1. Грабовенська С.П. Маркетинг як складова туристичної дестинації [Електронний ресурс] / Грабовенська С.П. // Херсон: Видавничий дім "Гельветика". – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://tourlib.net/statti_ukr/grabovenska2.htm;
2. Всё о туризме [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://tourlib.net/>;
3. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія / за заг. ред. професора В.Г.Герасименко. – Одеса : Астропринт, 2013. – 334 с.

УДК 911.3

Лужанська Т.Ю. Пекар П.В.
Мукачівський державний університет
tetyana.luchanska70@gmail.com

НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СВІТОВОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ ТУРИЗМІ

Створення новітніх інформаційних технологій має велике значення для розвитку суспільства, оскільки вони активно перетворюють інші технології матеріального і нематеріального виробництва, формують новий стиль роботи, спосіб життя в цілому. Індустрія туризму зазнала значного впливу науково-технічного прогресу, активно впроваджуються сучасні інформаційні технології. Система інформаційних технологій у туризмі охоплює інформаційні системи

менеджменту, глобальні системи бронювання, мультимедіа, інтегровані комунікаційні мережі. Особливо інтенсивно вони почали застосовуватися в умовах корона вірусної пандемії.

За даними Всесвітньої туристської організації, втрати сфери туризму в 2020 році склали 1,3 трлн доларів. Кількість міжнародних поїздок знизилася на 74%. Число туристів, які подорожували в інші країни, знизилося в 2020 році на 1 млрд. в порівнянні з показником 2019 року. Втрати туристичної галузі в Україні склали близько 60 млрд. грн. Експерти не очікують повернення до рівня, що був до пандемії, до 2023 року. Саме 43% респондентів вказують на 2023 рік, а 41% очікують, що повернення до рівня 2019 року відбудеться тільки в 2024 році чи пізніше [2].

Розвиток туристичної галузі згенерував потребу розроблення сучасних інформаційних технологій, що спрямовані на підвищення рівня надання туристичних послуг. Нині важливою компонентою побудови сучасних інформаційних систем супроводу туристичної діяльності є системи нагромадження то опрацювання досвіду, отриманого попередниками, аналізу та поширення такої інформації [1].

Серед організацій, що займаються дослідженнями новітніх інформаційних технологій в сфері електронного туризму, виділяють такі:

- 1) Міжнародна федерація інформаційних технологій у сфері подорожей і туризму (International Federation of IT and Travel & Tourism, IFITT);
- 2) Кооперативний дослідницький центр у галузі туризму (CICtourgune);
- 3) «Сховище ідей цифрового туризму»(The Digital Tourism Think Tank).

Перша організація заснована в Ірландії у 1992 році і є провідною незалежною світовою організацією, створеною для обговорення, обміну і розвитку знань про використання та вплив нових інформаційних і комунікаційних технологій (ІТ) у сфері подорожей і туризму. Соціальні медіа стали базовими технологічними платформами для маркетологів сфери туризму, використовуються для досягнення конкретних стратегічних маркетингових цілей. Значного поширення набули дослідження в галузі інформаційних,

рекомендаційних систем, системи підтримки прийняття рішення для туристів. Однією з таких систем є *MobiAR-AR* (Augmented reality, доповнення реальності) платформа, що створена під операційну систему Android. *MobiAR* допомагає користувачам, які потребують туристичної інформації про певне місто. Система надає інформацію про події, які відбулися в місці розташування користувача з використанням мультимедійного контенту, а також надається доступ до інформації, необхідної під час планування маршрутів у місті [3].

Фахівцями розроблена також система підтримки прийняття рішень *SIGtur /E-Destination*, що дозволяє користувачам ефективно використовувати час подорожі залежно від їх персональних особливостей. Система надає особистісно сформовані пропозиції у вигляді списку, що відсортований за критерієм ймовірності задоволення бажань користувача. Він має можливість отримати детальнішу інформацію по кожному з пунктів списку, додати бажані атракції до планувальника подорожі та зазначити, які з пунктів задовольняють його бажання, а які ні. Дана система є корисною, і для користувачів, і для маркетингових туристичних організацій, оскільки надає статистику уподобань користувачів по кожному з наявних туристичних об'єктів [3].

Другою організацією, заснованою у Іспанії є провідний кооперативний дослідницький центр в галузі туризму, метою якого є координація наукової і технологічної діяльності в сфері туризму і персональної мобільності з ціллю розвитку конкурентоспроможності туристичного сектору загалом, а також ключових технологій, що зорієнтовані на надання туристичних послуг [45]. Найвідомішими проектами організації є *knowTOUR*, *SmarTUR*, *E-Compass*, *ToT*, *CLOUD DESTINATION* тощо.

Метою проекту *knowTOUR* є розробка методів збору та аналізу даних в туризмі. Було створено технології та інструменти, що дозволяють отримувати інформацію, і на стадії планування подорожі, і під час поїздки. У межах проекту *SMARTUR* координуються і доповнюються дослідження, що зосереджені на таких напрямках: 1) визначення основних туристичних напрямів; 2) «розумні туристичні напрямки»; 3) удосконалення методів

управління і забезпечення ефективнішого використання даних у галузі туризму. Проект, зорієнтований на малий та середній бізнес *E-COMPASS*, забезпечує в режимі реального часу і за запитом веб-додатків надання послуг у сфері електронної комерції в туризмі. Це послуги, які компанії не можуть забезпечити самостійно, або замовити спеціалізовані ІТ-додатки високого рівня для їх реалізації. Метою проекту *ToT* є застосування концепцій *Smart City* в секторі туризму. Передбачається застосування широкого спектра послуг, і для професіоналів в туризмі (організацій туристичного менеджменту, турагенств), і самих туристів. *ToT* позиціонується розробниками як інформаційна платформа для інфраструктури туристичного міста майбутнього. Проект *CLOUD Destination* створений для забезпечення бізнесу і туристичних рішень протягом всього життєвого циклу туриста, тим самим сприяючи розвитку інтелектуальних туристичних напрямків. Система створена і для задоволення потреб туристичних компаній, і для задоволення потреб туристів [3].

Третьою організацією, заснованою у Великобританії є наукова ініціатива, яка спрямована на забезпечення інтелектуального лідерства цифрових технологій та маркетингу в туризмі. Вона об'єднує команду фахівців у різних галузях індустрії туризму. Члени організації розробили Сайт туристичного напрямку, який базується на контенті, що створюється користувачами, і містить інший оригінальний погляд на зміст інформації, доступної мандрівникові. При цьому присутні три типи користувачів – авторів контенту: упереджені експерти, жителі міста, відвідувачі. Сайт був створений для одного з міст Франції і швидко набув популярності серед туристів. Мобільний телефон є одним з найпопулярніших гаджет трендів сьогодні у туризмі. Щораз більша кількість користувачів відвідують сайти за допомогою мобільного пристрою. Це підтверджує необхідність забезпечення туристів мобільними додатками, які можуть сприяти їх комфортному перебуванню у відповідному пункті призначення. Однією з новітніх розробок є новий сайт туристичного маршруту Санкт-Олаф, Норвегія, що містить онлайніві інструменти планування подорожі, які допомагають користувачам формувати маршрути своїх

подорожей, що можуть бути надіслані в додаток смартфону, а потім можуть використовуватись на території Норвегії. Додаток для смартфону містить об'єднану інформацію, з веб-сайта, а також має можливість передавати зображення у відповідний блог сайта. Окрім того, мобільний додаток наділений корисними функціями для мандрівників: можливість дзвінка в аварійно-рятувальну службу з передачею інформації про місце перебування; обмін досвідом (додаток відсилає посилання в соціальні мережі засобів масової інформації). Фахівцями організації також був розроблений мобільний додаток Visit Greenland's, що надає доступ до карт місцевості двох з найвизначніших маршрутів регіону Гренландії в автономному режимі.

Список використаних джерел

1. Всё о туризме [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://tourlib.net/>
2. Why tourism? // World Tourism Organisation UNWTO. – Access mode: <http://www2.unwto.org/content/why-tourism>.
3. eTourism: Communication Perspectives // Eleraning + eTourism. Blog Di Lorenzo Cantoni. – Access mode: <http://newmine.blogspot.com>.

Мельник Я. О., Пасєка С.Р.
*Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
apaseka@ukr.net*

ВИВЧЕННЯ ПИТАНЬ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ ГЕОГРАФІЇ

В умовах незалежної України активно розвивається релігія. В свою чергу зацікавленість сакральними об'єктами у наш час має тенденцію до зростання, що є свідченням утвердження у свідомості людей християнського способу життя. Чекащина завжди було ареною, де розгорталися важливі історичні події, що відігравали величезний вплив на економічний та культурний розвиток краю.

Лужанська Т.Ю., Пекар П.В. Новітні інформаційні технології в світовому електронному туризмі	76
Мельник Я. О., Пасека С.Р. Вивчення питань релігійного туризму в соціально-економічній географії	80
Скороход А.В., Пасека С.Р. Фестивалі Черкащини – потужний стимулятор росту туристських потоків	84
Товт А. А. – Лійвої Е.-Е. Е. Аналіз пропозиції закладів тимчасового розміщення Рахівського району на основі системи бронювання booking.com	88
СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА СУЧАСНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	91
Грабевник С. М., Пасека С.Р. Зміст поняття «ефективність функціонування туризму» та його значення в туризмології	91
Гурова Д.Д., Шеєнко О.Є. Світовий туризм в епоху пандемії COVID-19	95
Городницький В. В., Черничко Т. В. Е-туризм в умовах постпандемічного періоду	98
Новочуб І. В., Пасека С.Р. Теоретичні основи дослідження маркетингових комунікацій у туризмі	100
Хомич Л. В., Черніогло М. І. Розвиток туризму в регіоні українського Причорномор'я	102
СЕКЦІЯ 6. ТУРИЗМ БЕЗ КОРДОНІВ, ЕКОЛОГІЯ, МАНДРИ	
Ийберт К., Медвідь Л.І. Історія та сучасність природо-заповідних територій Закарпатської області	107
Корома Н. С. Нові туристичні тенденції, як можливості для розвитку туристичної галузі	110
Кравченко Н., Медвідь Л. Аеропорти як функціональна система туризму	113
Кремаренко Д.В., Пасека С.Р. Сутність та основні принципи екотуризму	116
Кузан А., Медвідь Л.І. Прикордонна транспортна інфраструктура Закарпатської області в контексті розвитку туризму	119
Лендел О.Д. Впровадження екологічних технологій в індустрії гостинності	122
Саксон Ю., Медвідь Л.І. Осередки художніх ремесел і народних промислів як об'єкти культурно-пізнавального туризму Закарпатської області	125
Шпілька А., Медвідь Л.І. Організація туризму для осіб з обмеженими можливостями на природоохоронних територіях	129

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>